

НАТАЛІЯ МИКОЛЬСЬКА,
СТАРШИЙ ЮРИСТ
АО «ЮФ «ВАСИЛЬ КІСЛІВ І ПАРТНЕРИ»

ЯК ДБАЄШ, ТАК І МАЄШ

Минуло вже майже два роки після вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ), а чи побільшало розуміння суті, наповнення та правил, за якими потрібно жити, працювати і робити бізнес в цій організації, як в українського бізнесу, так і в української влади?

Звичайно, хотілося б написати, що розуміння побільшало, що українські компанії навчилися, як ефективно робити свій бізнес у нових умовах, а держава — використовувати не старі «дідівські методи» для захисту українського ринку і підтримки національного товаровиробника, а ефективні засоби, дозволені в рамках СОТ. Але, на жаль, це все ще не так. Звичайно, певний прогрес має місце. Проте є ще багато проблем.

Так, є певна «стабільність» державної політики щодо СОТ і менша кількість необдуманих заяв. Можливо, в силу ефективної і стабільної команди в уряді, а може, тому, що для української влади питання СОТ у зовнішній торгівлі вже не таке пріоритетне, як, наприклад, зона вільної торгівлі з ЄС. При цьому все ще періодично лунають заяви про перегляд умов членства України в СОТ (не зрозуміло, чи-то ми ці умови просто «перечитуватимемо», чи перепогоджуватимемо наші певні зобов'язання відповідно до певних процедур), продовження термінів адаптації окремих галузей агропромислового комплексу..

Але позитивною є позиція уряду щодо використання дозволених у СОТ механізмів захисту своїх виробників на зовнішніх ринках: на запити українського бізнесу Україна вже встигла ініціювати неформальні консультації в рамках процедури врегулювання спорів СОТ, порушити проблемні питання на переглядах торговельних політик певних держав тощо.

Але скільки ще наш уряд міг би зробити для захисту українського бізнесу, якби були відповідні звернення від цього ж бізнесу..

А що ж український бізнес? Основні українські промислово-фінансові групи вже не тільки адаптували ведення свого бізнесу до нових умов та пов'язаних з ними з переваг та ризиків, але й активно працюють у цих умовах. Проте більшість українського бізнесу і далі не розуміє,

чому не можна жити і працювати по-старому, наприклад захищати від імпорту за допомогою підвищення ввізного мита або просити звільнення від сплати певних податків або зборів. Але ж не можна, принаймні тепер. Щонайменше для застосування таких заходів потрібно шукати обґрунтування, щоб вони могли кваліфікуватися як незаборонені в рамках правил СОТ. При цьому більшість українських виробників усе ще серйозно не розглядають дозволену «тріаду» засобів торговельного захисту (антидемпінгові, анти-субсидіаційні та захисні), і, відповідно, не звертаються до них. Окрім того, виробники-експортери, просячи про підтримку в держави в вигляді певних пільг, не думаючи про обґрунтування цілей її надання, розв'язуючи певні короткострокові проблеми, створюють потенційні проблеми не лише для держави, але й будують «пастку» для себе у довгостроковій перспективі. Оскільки щодо їхньої

продукції в подальшому в інших країнах можуть за результатами відповідних розслідувань, бути застосовані антисубсидіаційні заходи.

Що ж стосується зовнішніх ринків, то, звичайно, українські компанії вже давніше працюють там за умовами СОТ. Проте сьогодні не завжди розуміють, що вони вже рівні серед рівних, бо Україна вже є членом СОТ і може на їхній запит використовувати весь арсенал засобів для захисту на зовнішніх ринках у рамках СОТ, починаючи від неофіційних консультацій до ініціювання процедури врегулювання спорів.

Звичайно, українським виробникам необхідно докласти певних зусиль, ресурсу та часу для того, щоб обійти «ризик» або скористатися «можливостями», описаними вище. Держава та уряд наразі просто не можуть і не мають можливості робити це все без ініціативи та підтримки з боку бізнесу. Підтримка з боку бізнесу може бути у вигляді підготовки необхідної позиції, її аналізу з точки зору правил та процедур СОТ, підготовки плану дій, допомогу в його реалізації. При цьому такий підхід є характерним для багатьох інших держав-членів СОТ, оскільки можливості національних урядів з цих питань зазвичай є досить обмеженими.

Як-то кажуть у нас, у народі, як дбаєш, так і маєш...

НАЙБІЛЬШІ
УКРАЇНСЬКІ КОМПАНІЇ
ВЖЕ АКТИВНО
ПРАЦЮЮТЬ В НОВИХ
УМОВАХ